

ՏԱՄՆ ԵՒ ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան զինք 10 բուրլի, կես տարվանը 6 բուրլ.
Առանձին համարները 7 կոպեկով.

Թիֆլիսում գրվում են միմյանց խմբագրատան մէջ.

Մեր հասցեն. Тифлисъ. Редакция «Мшакъ».
կամ Tiflis, Rédaction «Mschak».

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(բացի կիրակի և տոն օրերէն)

Յայտարարութիւն ընդունութեամբ է առնն լեղումով.

Յայտարարութիւնները համար վճարում են
խրաքանչիւր բառին 2 կոպեկ.

ԵՐԵՎԱՆ 1890 ԹԻՎԱԿԱՆԻՆ

„ՄՇԱԿ“ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐ

Կը հրատարակի թիֆլիսում, նոյն զինքով և նոյն պրօպրիետարով: Մենք ստանում ենք սեփական չեմուտքներով.
«ՄՇԱԿ» տարեկան զինք 10 բուրլի է, վեց ամսականը 6 բուրլի.
Գրվել «ՄՇԱԿ» կարելի է ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆԸ (Բարձրագույն և Բարձրագույն փողոցների անկիւնում, թատերադահլի տանք).
Կայսերական օրինակ քաղաքներից «ՄՇԱԿ» գրվելու համար պէտք է դիմել հետևեալ հասցեով. ТИФЛИСЪ, Редакция газеты «МШАКЪ», իսկ արտասահմանից. Tiflis, Rédaction du journal arménien «MSCHAK».

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Մեր քաղաքի սանիտարական դրութիւնը.—
ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Շերան և զինին պահելու փայտեայ անոթները. Նամակ Նոր-Բայազետից. Նամակ խմբագրին. Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՐԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Թիւրքահայերի բարեգործական և դպրոցական հաստատութիւնները. Աստուծոյ Զոհողի հիմնադրութիւնը. Արտաքին լուրեր.—ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ.—ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ.—ԲՈՐՍԱ.—ՏԵՂԵԿԱՅՈՅՑ.—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

ՄԵՐ ՔԱՂԱՔԻ ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Առում են որ Պարսկաստանում մանաւանդ այդ երկրի արեւմտեան կողմերում, խօբրայի նշոյնները դեռ կատարեալապէս չեն անհետացել. և առաւելումս հասնելուն պէս այդ վարակիչ հիւանդութիւնը կարող է նորից ուժեղանալ և տարածվել Պարսկաստանում. Արդեօք կանցնի նա մեր երկրի սահմանները, թէ ոչ,—գիտաւոր է այժմեանից դուշակել:

Այսու ամենայնիւ պէտք էր պատրաստ լինել այդ հիւանդութիւնն ընդունելու համար: Ինչի մէջն է կայանում այդ պատրաստութիւնը. հարկաւոր է մաքրել սանիտարական օրինակելի դրութեանը հասցնել մեր երկրի քաղաքներն ու գիւղերը: Յայտնի է որ խօբրան կամ շատ քիչ գոհ էր է անում, կամ ամենեւին չէ տարածվում այն երկրներում, որտեղ մաքրութիւնը և սանիտարական պայմանները լաւ են: Դրա ապացոյց կարող են լինել Եւրոպայում. Շվեյցարիան, Անգլիան, մասամբ Գերմանիան և հիւսիսային Ֆրանսիան, Պարսիկ քաղաքով: Երբ որ 1884 թիւին սարսափելի խօբրան կար հարաւային Ֆրանսիայում և Խաղաղութեամբ, Շվեյցարիան, որը այդ երկու երկրների մէջանդ է գտնվում, ազատ մնաց խօբրայից, նախ երկրի բարձր, լեռնային զինքը պատճառով և ապա երկրի մէջ տիրող օրինակելի մաքրութեան և անմասն սանիտարական պայմանների պատճառով: Զր նայելով որ խօբրայի ամբողջ տեղում խօբրան ժամանակ, Շվեյցարիան ոչ մի կարանիւն չէր հաստատել իր սահմանների վրա, և օրական անխիւ անհամար երկաթուղային գնացքներ բերում էին դէպի երկրի ներսը ծանապարհորդներ, նոյն իսկ խօբրայով վարակված տեղերից:

Երբ որ Եւրոպայում կամ Հնդկաստանում խօբրան է լինում, անպիտան նաւերը անդադար երթնակութիւն են անում անդրիական մայր-երկրի և զաղթականութեան երկրի մէջ.—բայց Եւրոպական կղզիներում ոչ ոք չէ վարակվում խօբրայով: Զանի որ Անգլիայի, նոյն իսկ 3 միլիոնից աւելի բնակիչ ունեցող Ինդոսի դրութիւնը հասցրած է օրինակելի սանիտարական պայմաններին:

Յիշենք և մի ուրիշ օրինակ. 1884 թիւին հարաւային Ֆրանսիայի Նիցցա, Տուլոն, Մարսէլ և այլ քաղաքներում սաստիկ խօ-

ղերում իրանց մասնագէտ են համարում, այլ ուղղակի այնպիսիներն, որոնք մասնագէտ սանիտարական բժիշկներ են և որոնք ունեն որ և է վարակիչ, թէ յատկապէս բժշկականութեան այդ մասով պարագիւր և դրանում կատարեալագործվել են:

Ժամանակ է, արդէն որ Թիֆլիսի քաղաքային վարչութիւնը սկսեց իր խոր քննիչ, դէպի հասարակական երեւոյթները իր անասելի անտարբերութիւնից և վերջապէս սկսի եռանդով և խելացի կերպով գործ տեսնել, քանի որ մենք նրան մեր բարեկեցութեան, մեր կեանքի ապահովութեան պահանջներ ենք կանգնեցրել:

Շուտով, ինչպէս լսել ենք, այդ հարցը սանիտարական բժիշկներ Թիֆլիսում նշանակելու հարցը կը քննվի մեր քաղաքային Կառնիսում և մենք յոյս ունենք որ ձայնաւորները աչքի առաջ կունենան, որ խաղաղ հասարակութեան հաւատարմութեան հետ չէ կարելի: Գոնէ այնքան ժառանգութեան չէ կարելի: Գոնէ միջոցների վերաբերմամբ, թող վերջապէս բաժանելն ամբողջ Թիֆլիս քաղաքը որոշ չորս մասերի վրա և մասերից խրաքանչիւրում նշանակելն մի մի հմուտ սանիտարադան բժիշկ, առանց միջոցների խնայելու, պատշաճաւոր ուժիկ այդ մարդկանց նշանակելով:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՇԽԱՆ ԵՒ ԳԻՆԻՆ ՊԱՀՆԵԼԻ ՓԱՅՏԱՅ ԱՆՈՐՆԵՐ

«Մշակ» № 24-ում մենք նկարագրել էինք շիւրան եկածները և զինին պահելու համար գործադրված տեղական անօթները. այս անգամ պիտի ուսումնասիրենք փայտեայ անօթները, որոնք դեռապակի են ամեն դեպքում:

Փայտեայ անօթները շիւրում են կաղնու կամ երբեմն էլ շաղանակի տախտակներից: Այդ տախտակները պիտի մաքուր լինեն, առանց ոտտերի յետքի, որովհետեւ ոտտերի տեղերը շատ շուտով են նոթակալում: Գոյնեւոր: Տախտակները պէտք է 2—3 անգամ չորացնեն, որ պիտի կատարվի մի ստուգորտ տեղում:

Փայտեայ անօթները լինում են երկու տեսակի կիսատախտակներ և տախտակներ:

Կիսատախտակներ (cuve).

Կիսատախտակները 100—500 վերամետր տաններ են, որոնք ունեն վերքի ձև, միայն այն դասակարգութեամբ որ վերքի հիմքը նեղ է և բերանը լայն, իսկ կիսատախտակ հիմքը լայն է և բերանն է նեղ:

Տախտակները միմեանց կպած են պահում երկաթեայ լայն չորանակներից, որոնք դրանց կիսատախտակ չորան են բոլորում:

Կիսատախտակները գործ են անում ընդհանրապէս կարմիր գինիների համար և այդ յատկապէս միայն շիւրայի երկր երկրում համար: Կարմիր խաղից ստացած շիւրան անում են կիսատախտակներ մէջ և 7—8 օրից յետոյ արդէն երկր վերջացած է լինում, այդ ժամանակ մաքուր գինին քաշում լցնում են 50—65 վերամետր տախտակների մէջ: Երբ կատարվել են տախտակ կիսատախտակների մէջ, որտեղ երկր աւելի շուտ է կատարվում և գոյն ստուգ հիմքերը աւելի հեշտութեամբ են լուծվում: Բացի այդ, այն առաւելութիւնն ունի, որ գինին միատեսակ է լինում: 1,000—2,000 վերամետր կիսատախտակներ ու թէ գինու երկր երկրում համար են գործ անում, այլ գինիներ խառնուրդ կաղնու համար:

Շատ սակաւ է պատահում, որ կիսատախտակները գործադրվեն օպիտակ գինի չինիսի, որովհետեւ աւելի լաւ է որ օպիտակ շիւրայի երկր տախտակների մէջ կատարվի: Նրբեմնապէս սպիտակ շի-

ւրան լցնում են կիսատախտակների մէջ միայն շիւրան պարզեցնելու նպատակով, որտեղ միայն 12—24 ժամ են թողնում: Կիսատախտակները, ինչպէս և կարանները ամբողջապէս շիւրայով չը պիտի լցնել, այլ միշտ կիսատ պիտի թողնել: Այդ պէտք է անել երկու պատճառով: Ինչ որ երկր գաղութ շիւրան կիսատախտակ կամ կարասի երկրներով վայր չը թափվի և երկրորդ որ օդը անմիջապէս հաղորդակցութիւն չունենայ շիւրայի հետ, որովհետեւ օդը և շիւրայի անմիջական հաղորդակցութիւնից առաջ է գալիս շիւրայի թթուութիւնը, որի առաջն ամեն կերպով պիտի առնուի: Եւ ահա թէ ինչու կիսատ թողած ժամանակ օդը անմիջապէս շիւրային չէ կպած: Յիշենք որ երկր ժամանակ մեծ քանակութեամբ ածխածնաւոր գազ է ստացվում: Այդ գազը օդից ծանր է և որովհետեւ միշտ ծանր մարմինները ցածր են կանգնում, առել է որ շիւրայի երկրին կը լինի ածխածնաւոր, իսկ ածխածնաւոր վրա կը լինի օդը:

Թէ որքան մեծ նշանակութիւն ունի օդը աղղեցութիւնը շիւրայի վրա, այդ կերպով նշանակ, որ երկր ասանք թէ շատ նշանաւոր գինիների երկր կատարվում է միանգամայն օդից անջատված կերպով և կաւեցանք որ շատ նշանաւոր գինիական գիւնդորներ պաշտպանում են նոյնը: Կրա համար դիմում են առանձին յարմարութիւններին: Այդ կարծիքին հետևողները միանգամայն հակառակ կերպով պատրաստվում են նոյնպէս մի քանի ա միանգամայն գինիներ և այդ ձևը նոյնպէս խրաքանչիւրում է մի քանի հոշակաւոր գինիականների կարծիքներից: Այնքան է որ երկու կողմն էլ ծայրայեղութեան են հասնում:

Բայց կայ մի միջին ձև, որը պէտք է գերադասել միւս երկու վերջերեւ ձևերից: Այդ ձևը հիմնվում է հետևեալի վրա: Յայտնի է, որ գլխաւորապէս շիւրան անմիջապէս չէ թթվում օդի աղղեցութեան տակ, այլ թթվում են շիւրայի երկրին լողացող գինիները և կորիզները: Ուրեմն պէտք է աշխատել, որ ոչ թէ անպատճառ մաքուր շիւրան օդի հետ չը հաղորդակցվի, այլ որ կորիզները և կիսաշաղկ գինիները ամբողջապէս շիւրայի մէջ ընկղմված լինեն և ոչ թէ երկրին լողան: Ուրեմն պէտք է աշխատել այդ նպատակին հասնել: Կա շատ հեշտ է:

Շերան մինչև մի արշին կիսատ լցնելուց յետոյ, վերե բարձրացած կորիզը և գինիները (որին սովորաբար փափախ են ասում) պէտք է հարթել և երկրին տախտակից ցանց կաղնու նեղ անցքերով այնպէս որ միայն շիւրան վեր բարձրանայ առանց հնար ծածան տանելու: Կրանից յետոյ այդ փայտեայ ցանցը պիտի մի վերք ցած հրել և այդ գիրքով պահել: Այդպիսով թէ ծածան օդի աղղեցութեանը չէ ենթարկվում և թէ գինիների կաշին ու կորիզները շիւրայի մէջ ընկղմված լինելով, աւելի լաւ գոյն կը տան և բաւականաչափ դառնան:

Այսպէս թէ այնպէս միշտ շիւրան պէտք է լաւանել, լինի նա կիսատախտակ թէ կարասի մէջ: Այդպէս օրը 2 անգամ, իսկ վերջերում օրը մէկ անգամ: Յայտնի անգամ տախտակների մասին:

Մ. Մուսիկանց

ՆԱՄԱԿ ՆՈՐ-ԲԱՅԱՅՆՑԻՑ

Մարտի 20-ին

Երևանի համալսարանի կարգադրութեան համաձայն տեղիս գաւառապետ պ. Աննենի, փետրվարի 28-ին քաղաքիս պատուաւորներից և տեղական բոլոր վարչական մարմինների գլխաւորներից մի յանձնաժողով կազմեց Պարսկաստանում գոյութիւն ունեցող խօբրայի դէմ միջոցներ գործ դնելու, որը գուցէ կարող է անցնել և մեր սահմանները:

Յանձնաժողովի խօսակցութեան և վիճարկութեան գլխաւոր առարկան եղաւ տեղիս Ժողովրդի երկու սովորութիւնը. 1) անային անասունների

(Կոմիտեի և Երկրի) արտադրութիւնը իրանց բա-
ղարում և քուչանդութեամբ հաւաքելու սովորութիւնը,
որը զամբարաններով չարում են իրար մօտ և ապա
հաւաքանքներով անցնում են ամառային տաք օ-
րերին, որ չորացնեն ցան պատրաստելու համար,
այս գործողութիւնը տեղական լեզուով ասում է
«բաւան են դնում», և 2) քաղաքի մի կողմով
անցնող առուից խմելու ջուր վերցնելը, որովհե-
տեւ այդ առուի մէջ են ածում բոլոր անմաքու-
թիւնները և անասուններին իսկ նոյն առուի մէջ
են ջուր խմանքում: Թէպէտ յանձնաժողովը վճռեց
մինչև մարտի 15-ը անպատճառ վերցնել «բաւ-
անները», բայց քաղաքացիք խնդրեցին նահանգա-
պետին ժամանակ տալ մինչև մայիս, որ մինչև
այդ ժամանակ չորանան «բաւանները» և ապա
կարատեն ցան չինելով: Քաղաքացիների խնդրե-
քով քաղաքացիական կողմից, քանի որ այս-
տեղ իւրաքանչիւր տան մէջ անասուններ են պա-
հում և անտառ չը լինելու պատճառով, վառելի-
քի համար միմիայն ցան են բանացնում: Յանձնա-
ժողովը երկրորդ անգամ նիստ ունեցաւ ամիս
12-ին, որ վճռեցին քաղաքացիական գումարով
«թափեր» անտառային տեղից ջուր բերել քաղա-
քի աղանաղան տեղերում անցկացնելու համար և
մի քանի փողոցներ նորից բաց անել:

Եղանակը այստեղ շատ բաւ է անցնում, վար-
ու ցանքը վաղուց արդէն սկսել են, միայն նոր
կանաչը դեռ չէ երևում, սրտինտն չորութիւն է,
փետրվարի տեղից մինչև այսօր անձրևի կաթիլ
չկ'ը տեսել: Անասնայ լճով սկսել են ձուկ բռնե-
լը, չորի տառնութեան պատճառով հազիւ ամիս
մէկի թոռի մէջ 12—15 ձուկ է դուրս գալիս,
այն ինչ իր ժամանակին հաղարներով են որսում:
Թողը լճի ափից քիչ հեռու են կարողանում գցել,
իսկ ձկնիկը այն ժամանակին են միայն մօտենում
ափին, երբ ջուրը տաքանում է: Սակաւութեան
պատճառով ձուկը շատ թանկ է վաճառվում,
հասը 60—70 կ. արժէ հիմա:

Քանի դեռում է, գործութիւնները մեր գաւառում
չառանում են: Եթէ արա առաջը չառնիլ, ամառը
գալուն պէս աւելի վատթար դրութիւններ տեղի
կունենան:

Ս. Բ.

ՆԱՍԱԿ ԽՄԱԿՈՒԹԻՆ

Թէոքոսիա, 16 մարտի
Մովսէս Խորենացու հայկական պատմութեան
աշխարհաբար թարգմանութիւնը տպել տը-
ւի 2,400 օրինակ: 1889 թ. նոյեմբերի 15-ին
վերջացած՝ տպուց վաճառում: Այսօր մարտի
16 է, և մնացել է անվաճառ հազիւ 400 օրի-
նակ: Ուրեմն ապրիլի վարդապետիս այս աշխա-
տարութիւնը 4 ամսում վաճառվեց 2,000 օրի-
նակ միմիայն ուստիաբնակ հայերի մէջ: Մնացած
400 օրինակներն էլ երևում է որ չուտ պիտի
վաճառվին, վերջնապէս Սա չեղած, անօրինակ մը-
կիթարական երեսիթ է մեր գրականութեան մէջ:
Ուստի մատուցանում եմ սրտեռանդն խորին չը-
նորհակալութիւններս ընթերցողներին, տարածել
աշխատող բարեւեր անձներին, համակրող հայ
պարբերական թերթիկներ, ևս առաւել պատուա-
կան «Մշակ» լրագրին, որը իր աշխատակից Ս.
Հախումանի գլուխ վառեց հայ ընթերցողների
սրտերը աշխարհաբար թարգմանված Մովսէս Խո-
րենացու անմահ պատմութիւնը կարգաւ փա-
փազով: Քանի որ դեռ ևս մեր ազգի մէջ չեն
մտած՝ լեռք, աղւուր, ճախարութիւն, ինք-
նաճանաչութեան դժգոհութիւն, ամենին յուսա-
հատվելու չէ, այլ անձնատիրաբար աշխատելու
է անդադար հայոց հասարակութեան առաջադի-
մութեան համար:

Մովսէս Խորենացու գրքերի ամենայն պահանջ
և վճար պիտի շարունակեն միշտ ուղարկել Թէո-
քոսիա, իմ անուամբ: Մարտի կը լինե՞ր տեղափո-
խել գրքերն ուրիշ տեղ:

Խորեն ծայր. վարդապետ Ստեփանէ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՆԵՐ

Ամիս 22-ին Թիֆլիսի Դատքի գահիճում կա-
յացաւ Աշխարհադրական ընկերութեան անդամ-
ների ժողովը, ուր նոյն շտաբի օֆիցեր պ. Ար-
տաթնով կարգաց մի ղեկուցում Պարսկաստանի
Ատրպատական նահանգի մասին, ուր նա ծանա-
պարտել է երկու ամսվայ ընթացքում: Նիւթն
այնքան հետաքրքրական է, որ մենք այդ մասին
կը խօսենք մեր հետեւի համարներից մէկում:

Հետեւի արդարացի նկատողութիւնն է ու-
ղարկված մեզ. «Մեր բժիշկների և մանկաբար-
ձուհիների ինքնահաւան և ինքնապա-
տան բնաւորութեանը շատերն են գտնվում: Գա-
լիս է դիցուք մի բժիշկ կամ մանկաբարձուհի հի-
ւանդի մօտ, նա շատ անգամ չէ հասկանում հի-
ւանդութեան էությունը, հիւանդի ծնողները թող-
տութիւն են ինքուրում ուրիշ բժիշկ հրաւիրելու,
բայց այնպիսի բժիշկը՝ այդ իր «պատու» դէմ հա-
մարելով, մերժում է, և երբ արդէն «բաւ» բանից»
անցած է լինում, այն ժամանակ միայն առա-
ջարկում է կանչել և ուրիշ էսկուպաներին»:

ՄՕՍԿԱՅԻՑ մեղ գրում են. «Կենդանիների և
բայսերի Ալլիմանտըլայի Մօսկվայի կայսերա-
կան ուսուցչական ընկերութիւնը, ի յիշատակ իր մե-
ղաբուժական բաժնի 25-ամեայ գոյութեան՝
բանալու է ներկայ թիւ յունիսի 1-ին մեղուա-
բուժական ցուցանադէս Մօսկվայում: Ցուցա-
նադէսը պիտի շարունակվի մինչև օգոստոսի
15-ը և բաղկացած կը լինի 7 բաժիններից: Բոլոր
տեղեկութիւնների համար պէտք է դիմել ցուցա-
նադէսի ղեկավար կարգադրիչ Ֆեօօր Սիմոն-
ով: Մօսկվայի, հետեւի հասցեով. МОСКВА,
Ильинка, д. Хлудова»:

«НОВОСТИ» լրագրում կարդում ենք, որ ՊԵՏԵՐ-
ԲՈՐԿԻ կրեդիտական ընկերութեան գահիճում
կայացաւ մարտի 21-ին երկրորդ հայ երգիչ
Բ. Ամիրջանեանցի կոնցերտը, մասնակցութեամբ
օր. օր. Գնեչեանցի, Տիմօֆեյկայի, Լիլիանայի, և
պ. պ. Տօկարովի, Նիկոլայի և Դանիլի: Պ.
Ամիրջանեանց բարեօթիւ ծայն ունի և դիտաւ-
րութիւն ունի գնալ խաղիկ կատարելագործվե-
լու համար: Կոնցերտի պրօգրամի մէջ իր վրա
ուշադրութիւն էր դարձնում Պարսկական «Ар-
мянская элегия» պիեսան:

Կիրակի, մարտի 25-ին, պ. Կրօկուսի Ֆրան-
սիական օպերետային խումբը ներկայացրեց Թիֆ-
լիսի թատրոնում «Le grand Mogol» օպերետը,
Օդեսի կրօնականութիւն: Գլխավոր, իրենցի դերը
խաղում էր Թիֆլիսի Սանդրէ-Պակկար: Տիֆլիսը
սկսում է աւելի և աւելի համակրութիւն դրաւել
մեր հասարակութեան մէջ, անուրանալի է, որ
Թիֆլիսի Սանդրէ-Պակկար ունի շատ ընդարձակ,
թարմ և դուրեկան ծայն: Շատ զեղեցիկ կերպով
կրօնցի, մանաւանդ երկրորդ գործողութեան մէջ
սօսլանալի և բարեօթիւ դուէտը, հասարակութիւ-
նը կրկնել առեց այդ դուէտը: Տիֆլիսի Սանդրէ-
Պակկար վարձարկից գրեթէ իւրաքանչիւր երգից
յետոյ հասարակութեան ոգևորված ծափահարու-
թիւններով: Օրիորդ Բրիտը, լիլիանայի Բնիկայի-
նայի դերում, լաւ էր, նրա ծայնը, թէև ընդարձակ
չէ, բայց հաճելի և բուսական մշակված է: Բարե-
օթի պ. Բալանիէ այս անգամ աւելի լաւ էր,
քան իր նախընթաց դերերում: Անսաղքը շատ
լաւ էր: Թատրոնը այս անգամ գրեթէ լի էր:

Մարտի 25-ին, կիրակի օր, կայացաւ Թիֆլիսի
Ժողովարանի գահիճում Թիֆլիսի փոխադրած կը-
րէկտի ընկերութեան ընդհանուր տարեկան ժո-
ղով: Ժողովը սկսվեց առաւօտեան 10 ժամին. ընդ-
հանուր ժողովի նախագահ ընտրվեց պ. Գաւթի
Ղուրանեան: Ժողովը ընդունեց և հաստատեց գրե-
թէ առանց օր և է առաւելութիւնների. 1) անցկալ
1889 թ. բանկի հաշիւը և 1890 թ. նախահա-
շիւը: 2) վերահասարակ յանձնաժողովի ղեկուցու-
մը և 3) խորհրդի ղեկուցումը իր գործունէու-
թեան մասին: Ապա առաջարկվեց 4-րդ հարցը,
այն է բանկի դիրեկտոր Աբգար Յովհաննիսեանին
ընծայելու այն 20 հազար ռուբլի պարտքը, որ
նա ունի բանկի մէջ, աչքի առնել ունենալով բան-
կին նրա մատուցած երկարամեայ ծառայութիւն-
ները: Երկար վիճարկութիւններից յետոյ բանկի
վարչութեան այդ առաջարկութիւնը մերժվեց
ընդհանուր ժողովի կողմից, քանի որ բանկի կա-
նոնադրութեան դրուկներով իրաւունք չը կայ
բանկի ղեկիղէնդները վարձատրել բանկի մէջ
ծառայողներին, այլ կանոնադրութեան մէջ պարզ
կերպով որոշված է թէ ինչ բանկի վրա կարելի
է գործադրել բանկի օպերացիաներից ստացված
շահը: Նախագահը առաջարկեց քուէարկել հար-
ցը, բայց ընդհանուր ժողովը չը թող ստեղծ մի-
շնա անգամ քուէարկել ղեկ, բայց քուէարկեց յայտ-
նելով, որ այդ հարցի նոյն իսկ քուէարկելը կա-
նոնադրութեան դրուկներով իրաւունք չունի ժո-
ղովը: Ապա կայացան բանկի խորհրդի մի անգա-
մի և վերահասարակ յանձնաժողովի երեք անգամ-

ների ու երեք փոխ-անդամների ընտրութիւնները:
Խորհրդի անդամ նորից ընտրվեց պ. Գեորգ Եսան-
գուլով:

Ապրիլի 4-ին, յայտնի երաժիշտ-վիրտուօզ պ.
Գլաւայ, կոնցերտ կը տայ Թիֆլիսի թատրոնում:
Գլաւայ կածէ մի նորահար երաժշտական գոր-
ծիքի վրա, որը կրում է հարմօն-պիւսոն օ ա-
նունը, նմանապէս և հարմօնութիւն վրա: Կոնցեր-
տին կը մասնակցե՞ պ. Գլաւայի հետ եկած մի
երգչուհի:

Հիւս-ՆԱԽԻՋԵՆԻ հասարակութիւնը այժմ,
ինչպէս հետադրում են «Новое Обозрение» լրա-
գրին, դարձել է քաղաքի մէջ պատահած մի
դէպքով, այն է կ. տոնից մի աղջիկ փախցնելու
դէպքով: Աղջկայ փախցնելը արեւմտահայ կրօնա-
րի պատճառ է դարձել, ոմանք ձեռքադրված
են, և դեռ ևս գործը քաղաքի մէջ ահաղիս աղ-
մալներով և դժգոհութիւնների պատճառ է տա-
լիս:

Մարտի 12-ին, ինչպէս հայտնի է «Врачъ»
լրագրի բժշկական քրօնիկայի մէջ, Թիֆլիսցիներ-
ներին ծանօթ բժիշկ Նաւասարդեան Բժշկապե-
տութեան դիւնիւրանցի է պաշտպանել:

Մենք լսում ենք, որ ապրիլի 5-ին, հինգշաբթի
օրը, Թիֆլիսի կալուածական բանկի թատրոնում
կը ներկայացուի Գեորգ Զմէկեանի նոր պիեսան
«Արթուր» անունով:

Մեղ խնդրում են յայտնել, որ Ֆրանսիական օ-
պերետային խումբը կիրակի, ապրիլի 1-ին, կը
ներկայացնէ Թիֆլիսի թատրոնում՝ «Գիւրլուեյ-
նի դքսուհի» Օֆէյբախի օպերետը, որը դեռ եր-
բէք ներկայացրած չէ եղել Թիֆլիսում: Ապրիլի
2-ին նոյն խումբը կը ներկայացնէ «Օբիէյ դոն-
քուս» օպերետը, իսկ ապրիլի 3-ին՝ «Նիլուս»
օպերետը, պ. Դարլէի մասնակցութեամբ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՒՐԿԱՅԵՐԻ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԵՒ ԳՊՈՅԱԿԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մանչեստրում հրատարակվող անգլիական մի
լրագրում կարդում ենք հետեւի տեղեկութիւն-
ներն ու թանկանքները թիւրքահայերի բարեգոր-
ծական և դպրոցական հաստատութիւնների մա-
սին.

Թիւրքաց հայերի 3 միլիօն աղքատակութիւնը
տարեկան ծախսում է իր բարեգործական և դպ-
րոցական հաստատութիւնների վրա ընդամենը
(անգլիական փողովով հաշուելով), մօտ 500,000
ֆունտ ստերլինգ գումարը, որից ուսման գործի
վրա՝ 150,000 ֆ. ստ., բարեգործութեան, հի-
ւանդանոցների, անկեղծողների և չքաւորներին
սրբող այլ ձևի օգնութեան գործերի վրա՝
100,000 ֆ. ստ., վերջապէս կղեր և եկեղեցի-
ները պահպանելու և առհասարակ եկեղեցական
գործերի վրա՝ 250,000 ֆ. ստ.:

Թեւոյ թիւրքահայերի բարեգործական և դպրո-
ցական հաստատութիւնները, Մանչեստրի լրագրը
մշտում է հետեւեալները.

- 1) Կ. Պոլսում «Սուրբ-Փրկիչ» ընդհանուր անու-
նով կայ մի հաստատութիւն, որը պահում է մի
հիւանդանոց 112 անկողիններով, մի անկողնոց
157 անկողիններով, մի աղաւթարան 128 ան-
կողիններով, աղաների համար մի օրբանոց 225
անկողիններով և մի ձրի դեղատուն, որից օգա-
ված են տարեկան մօտ 1500 հիւանդներ. 2)
Զմիւռնիայում Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի հիւան-
դանոց 50 անկողիններով. 3) Կենտրոնական դպ-
րոցը (Կ. Պոլսում), վարժապետներ պատրաստելու
համար, ուսում է տալիս 600 աշակերտներին. 4)
Կրկնական օգնական ընկերութիւնը պահում է
դպրոցներ և օժանդակութիւն է տալիս չքաւոր
հայ աշակերտներին. 5) Իլդալիս դպրոցները, վար-
ժուհիներ պատրաստելու համար պահում են 90
աշակերտութիւններ. 6) Աղջիկներին Որբանոցը, որը
հիմնված է Գալֆայեան քոյրերի ձեռքով, պա-
հում է 50 անկողին, տալիս է նիւթական օժան-
դակութիւն այն աղջիկներին, որոնք ուսում են
առնում և դիտաւորութիւն ունեն վարժուհի դառ-
նալու. 7) Ս. Նէրսիսի ընկերութիւնը հայկա-
թում է աղքատ աղջիկներին ամենամահաբեր
ուսումնական պահանջները. 8) Ասիական ընկե-

րութիւնը ձրիապէս մատակարարում չքաւոր
աշակերտներին ընթերցանութեան գրքեր. 9) Մի-
գեալ (Կիւրտիկում) պահում է երկրի այլ և այլ
տեղերում 45 ձրիապետ դպրոցներ, 3245 աղա-
կերտներով, որոնցից 2340 տղաներ են և 905
աղջիկներ. 10) Զմիւռնիայում, Տրապիզոնում և
երկրի առեւտրական միւս մեծ կենտրոններում
կան դպրոցներ հայ մանուկների համար. 11) Հա-
յուհայ կրթական ընկերութիւնը ունի 5 դպ-
րոցներ ձրիապետ համար, այլ և այլ տեղերում,
աշակերտութիւններով. 12) Ուսման տարածման
կերութիւնը օժանդակում է չքաւոր աշակեր-
տներին և օգնում է նրանց իրանց ուսումը շա-
րունակելու գործում. 13) Երզրումի մէջ դ-
յութիւն ունի ուսուցիչներ պատրաստող
դպրոց և նրան կից մի արհեստանոց, հիմնադր-
ված անասարկանի անունով. 14) Երզրումի մէջ դ-
յութիւն ունի դպրոցական մի միութիւն, ուսու-
ցիչներ պատրաստելու և հիմնած ունի համակ-
ցութեան բնակարան արպիւսիներին համար. 15)
Սելադում հիմնված են ձրիապետ հայոց դպրոցի
ամբողջ շրջանի համար. 16) Այնթապում Ս. Վա-
րան անունով 1867 թ.ին հիմնված է մի վարժ-
պետանոց, երկրի մէջ մարերի լեզու տարածել
նպատակով. 17) Մուրադեանի և Բալֆայեան
կառնիկով վիճակայում և Վիլնիայում Սի-
թար արքայի ձեռքով անցկալ դարում հիմն-
վելով արեւմտ հիւանդանոցներ ունեն իրանց դպ-
ցական ձրիապետութիւնները Կ. Պոլսում և Հ
յաստանի մէջ:

Ապա յօդուածագիրը մանրամասնաբար խօսու-
մ է հայոց եկեղեցու կազմակերպութեան, նրա հա-
տատութիւնների, նրա ձեռքով պահվող բար-
գործական և դպրոցական հիմնարկութիւննե-
րի մասին:

Յօդուածից երևում է որ թիւրքաց Հայաստա-
նում կամ աւելի բաւ է անել ընդհանրակ
թիւրքաց հայերի մէջ, կան 250 հայոց եկեղեցի-
ներ, 700 քահանայներով և 300 դպրոցներով, օ-
րոց մէջ ուսում առնող երկու տեղի աշակեր-
տներ թիւը հասնում է 300,000 հոգու:

Ապա, յօդուածի շարունակութեան մէջ բո-
լած են թանկանքներ, որոնցից ծանօթանում են
թէ մօտաւորապէս որքան է թիւրքիայում հ
բժիշկները, հայ արեւմտաների, հայ պաշտօնա-
ներ թիւը, և այլն:

Այդ թանկանքները ցույց են տալիս, առհաս-
րակ թէ թիւրքաց հայերը որքան բարձր են մ
տաւոր, բարձրական և հասարակական դպրոցան
կողմից նոյն երկրի միւս, իրանց հարեան ապգո-
թիւններից:

ԱՍՊԵՏ ԶՈՒՆԻ ՀԻՄՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Աստուածանիւս հայոց լրագրներում կայ
գում ենք հետեւի. «Ազգային բարեկապատ
հիմնարկութեանց վրայ հասնում կաւեղանայ, չ
նորհիւ կրթութեւ հոգածութեան Ազգաւարայ Ս.
պետ Զոնդի և իւր հանգուցեալ Տիմոն: Այ
մասին, վաւերական աղբիւրէ քաղած տեղեկո-
թիւն մը հարկելով մեր ընթերցողաց՝ կուզեն
գործում առ հանրային հետաքրքրութեան:

«Ապետ Զոնդ, համաժողովարան իւր Տիմոն
իւր անունը կրող հիմնարկութիւն մըրած է (Fon-
dation Chevalier Czunt), որոյ նպատակն է հա-
աղել աղքատիկ ուշիւ պատանիներ և երիտա-
սարդներ եւրօպեան Համալսարաններ և բարձր
գիւն, վարժարաններ զբիւլ մէջ մէկ մասնադիտ-
թիւն ունենալ: (Ինչպէս աստուածաբանութիւն
մանկավարժութիւն, երկրագործութիւն իւր դ-
նադան ձրիապետ լաւ ձրիապետ, փաստաբանու-
թիւն, գեղարուեստ իւր ձրիապետ հարստապի
տութիւն կամ ծարարապետութիւն, այլով
հակերթ), ըստ իրենց բնական միտման և ըս-
պահանջման ժամանակին: Զոնդեան սանունը
տարեկան 2,000 ֆր. ընդունելով մինչև հիմ-
տարի պիտի հոգացուին հիմնադրին թողած գր-
մալովայն շահով, եթէ արժանաւայել կերպիւ
առջ առնին իրենց ընդած ձրիային վերաբերու-
թեան, ապա թէ ոչ եւս պիտի կանչուին
նորիւ պիտի ընտրուին: Ուսումնաւարտ մ
նաղէտներուն անդ նորիւ պիտի նշանակու-
Պատրիարքարանը պիտի կատարէ ընտրութիւ
ներն՝ հրապարակային մրցմամբ: Զոնդեան
նուց մին Աստուրիոյ և մին Հոնդարիոյ հայ-
տանիներն պիտի առնուին, Հայ եկեղեցու ան-
գամ, հայախօս և ազգային պատմութեան տեղեկ
լինելու պայմանաւ, և այս երկու սանունը ընտ-

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

Լոյս տեսաւ «ԶՈՒԱՐՃԱՆԻ ԺԱՄԵՐ» վերնագրով մանկական գրքերը, ժողովածու հանդիմանքի բառարանները, խոսքերի, բերանների, կատարների, ֆոնետների և այլն. ընծայ մանկաներին: Նոյնպէս նրա բացատրութիւնները «ԲԱՆԱԼԻ» վերնագրով առանձին բրոշուրը:

Ա շ խ ա տ ա ս ի Ր ու թ ի Ն

Ա Գ Ա Մ Ս Ա Ր Գ Ա Ր Ե Ա Ն Ի

Վաճառվում է Կենտրոնական գրադաճառանոցում և պ. Յովսէփ Տէր-Յովսէփեանի խանութում:

Գ ի ն ն է Ե Ր Կ ու Գ Ր Զ Ի ն Ի մ Ի ա ս Ի ն 50 Կ օ պ է Կ:

1—4

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս Ի Թ Ա Տ Ր Ո Ն

Յրանմանական խումբը, պ. ԿԼՕԻԻՈՒՍԻ ղեկավարութեամբ կը ներկայացնէ.

ԿԻՐԱԿԻ, ապրիլի 1-ին «ԳԵՐՈՂՇՏԵՅՆԻ ԴԻՍՈՒՀԻ»

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, ապրիլի 2-ին «ՕՐՖԵՅ ԴԺՈՒՔՈՒՄ»

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, ապրիլի 3-ին «ՆԻՏՈՒՇ» (պ. Շարլէի մանակցութեամբ):

Տոմարները կարելի է ստանալ Թատրոնի կասսայում:

1—2

Въ редакція газеты „МШАКЪ“ продаются слѣдующія брошюры: 1) „Экономическое Положеніе Турецкихъ Армянъ“, публич. лекція Д—ра Г. Арцруни, перев. съ арм. А. Аракелянца. Цѣна 25 к. 2) Die Economische Lage der Armenier in der Türkei ein öffentl. Vortrag von Dr. Grigor Arzruni, übersetzt von A. Amiranjan. Preis 25 k. 3) Die Hungersnoth in Türkisch-Armien, ein Vortrag von Dr. Grigor Arzruni, übersetzt von Amiranjan. Preis 20 kop.

Иногородные, желающие получить брошюры, благоволятъ присылать по 30 коп. почтовыми марками, за каждую брошюру.

Адресъ. Тифлисъ, Редакція „Мшакъ“, или Tiflis, Redaction „Mschak“. (b)

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ
ՍԱՅԻ-ՍԱՏԻՐԻ
(Արտակ-Աղէքսանդր-Տէր-Սարգսեան Պարզեանց)

ԲՈՂԲՈՂ

1 ԽԵՂԻՐ

ԲԱՆԱՍՏԵՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գինը 25 Կօպէ է:

1—5

ՄԻՋՈՑ ԽԱՐՔՈՒՄԻ ԳԻՄ

ԲՇՀԻԿԱՆ ԳԵՂԱՐԱՊԱՆՈՒՄԻ ԹՅՈՂԱՐՈՒՄ

ՕԼՖԱԿՏՈՐԻՈՒՄ ՆՈՒԴԻԼԻՆ

Մ. Լ. ԺԻՐՄՈՒՆՍԿԻ

Ճախվում է 40 Կօպէ կով

Գեղադրական Ապրանքների Վաճառման Կովկասեան Ընկերութեան մէջ Թիֆլիսում: 4—52 (Շ.)

ВЫСОЧАЙШЕ
ТОВАРИ-
МЕХАНИЧЕСКАГО И ЧУ-

УТВЕРЖДЕННОЕ
ЩЕСТВО
ГУННО-ЛИТЕЙНАГО ЗАВОДА

БЕЛЛИНО-ФЕНДЕРИХЪ

ВЪ ОДЕССѢ.

Складъ и производство сельско-хозяйственныхъ и водскихъ машинъ и орудій, какъ-то:

Постоянныхъ паровыхъ машинъ и котловъ разныхъ системъ и силъ, Мукомольныхъ мельницъ и всякаго рода принадлежностей къ нимъ. Щеретовыхъ, вальцовыхъ поставовъ крупосѣкъ, буратовъ и всякихъ другихъ мельничныхъ машинъ системы Г. Даверио. Лѣсопильныхъ станковъ съ пилами. Конныхъ молотилокъ, и приводовъ, вѣялокъ, соломорѣзокъ, кукурузныхъ молотилокъ—ручныхъ, конныхъ и паровыхъ Прессовъ для винограда и сѣна. Маслобоекъ, брандспойтовъ и пасовъ. Конныхъ грабелей «Голинсвортъ».

Производство котельныхъ работъ и отливка изъ чугуна и жѣди.

Выполненіе всякаго рода заказовъ для паровыхъ вальцовыхъ мельницъ, винокуренныхъ, пивоваренныхъ, сахарныхъ и другихъ заводовъ, вагоны для конножелѣзныхъ дорогъ.

Складъ локомотивовъ, паровыхъ молотилокъ, конныхъ молотилокъ со штифтовыми барабанами и конныхъ приводовъ известной фирмы Клейтонъ и Шутлѳортъ въ Линкольнѣ и Вѣнѣ.

Главный складъ жатвенныхъ машинъ и косилокъ «Желѣзная рама» и «Континенталь» Джонстона.

Единственный складъ вальцовыхъ станковъ Г. ДАВЕРІО въ Цюрихѣ.

Заводъ имѣетъ свой собственный эллингъ для постройки пассажирскихъ и буксирныхъ пароходовъ, паровыхъ катеровъ, баржъ и проч. и принимаетъ заказы на поднятіе на эллингъ судовъ для исправленія или окраски подводныхъ частей и ихъ корпусовъ.

Агентъ въ Ростовѣ н/Д. Г. Я. Золотухинъ, Николаевскій пер. д. Арт. Яблокова, противъ Реальнаго училища кв. № 8.

3—100 (л. 2.)

ԹԻՖԼԻՍԻ ԱԶՆԻԱԿԱՆ ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ
ՀՈԶԱԿԱՆՈՐ ԻՏԱԼԱՑԻ ՈՂԲԵՐԳԱԿԱՆ ԴԵՐԱՍԱՆ

ԷՐՆԵՍՏ ՐՈՍՍԻ

ԻՐ ԽՄԲՈՎ, ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԸ ՏԱՅ ՄԱՅԻՍԻ 26-ԻՑ ՍԿԱՍԾ

ԲԷՊԵՐՏՈՒԱՐ. ՕԹԷԼԼՕ, ԼՈՒԴՈՎԻԿ XԼ, ԲԵՆ, ԱՐԲԱՅ ԼԻՐ, ՈՃԱՌԱՌՈՐԾԻ ԸՆՏԱՆԵՐԻ ՇԵՑԼՈԿ, ՄԱԿԲԵՏ, ՆԵՐՈՆ, ՀԱՄԼԷՏ, ԵՆ ԿՈՐԻՈԼԱՆ:

Ներկայացումների համար բացված են երկու ԱՐՈՆԸՄԵՆՏՆԵՐ, իւրաքանչիւրը ներկայացում պարունակող: ԱՌԱՋԻՆ արժեքները կը բաղկանայ «ՕԹԷԼԼՕ», «ՈՃԱՌԱՌՈՐԾԻ» ընտանիք, «ՇԵՑԼՈԿ», «ՄԱԿԲԵՏ» և «ՆԵՐՈՆ» պիէսաներից, իսկ ԵՐԿՐՈՐԴ արժեքները «ԼՈՒԴՈՎԻԿ XԼ», «ԿՈՐԻՈՐԴ», «ՖԵՆ», «ԱՐԲԱՅ ԼԻՐ» և «ՀԱՄԼԷՏ» պիէսաներից:

Արժեքները ընդունվում է Թատրոնի կասսայում ամէն օր, 10-ից մինչև 2 ժամ: Արժեքները ստացված բոլոր փողերը կը յանձնվեն Առևտրական բանկը, ուր որ պահվեն մինչև պ. Բոստի խմբի գալը:

1—15

BATEAUX A VAPEUR FRANCAIS N. PAQUET ET COM.

ՅՐԱՆՍՊՈՐՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԵՂԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԵ ԵՒ ԸՆԿ.

Շողկունների կանոնադր և ուղղակի երթևեկութիւն ՄԱՐՍԷԼԻՑ ԳԵՂԻ ԲԱԹՈՒՄ, չորեքշաբթի օրերը, երկուշաբթի մի անգամ, չորեքշաբթի 7/19 մարտից սկսած:

ԵՆ ՓՈԽԱԳԱՐՁ

Բաթունից Մարսել, մանկով Տրապիզոն, Սամսոն, և Կ. Պոլիս, չորեքշաբթի օրերը, երկուշաբթի մի անգամ, չորեքշաբթի 14/26 մարտից սկսած:

ԲԱԹՈՒՄԻՑ ՇՈԳԵՆԱԻՐԸ ԴՈՒՐՍ ԵՆ ԳԱԼԻՍ

Չորեքշաբթի, 28 մարտի (9 ապրիլի), չորեքշաբթի ՄԻՆԳՐԵԼԻԱ, Նաւապետ ԺԻՐՈՒԼԵՆ.

— 11/23 ապրիլի — ԱՐՄԵՆԻԱ, — ՄԱՆԿԱ.

— 25 ապրիլի (7 մայիսի) — ԱՆԱՏՈԼԻԱ, — ԳԱՐՐԻԳ.

Տեղեկութիւնների համար ճանապարհորդների և բեռների մասին թող բարեհաճ զիմէլ ընկերութեան ագէնտներին. ԲԱԹՈՒՄԻՍՄ պ. Գարանիսին, Նաբեղէժայա, իս ԹԻՖԼԻՍԻՍՄ պ. Բէնիօն, Նախկին Արժուճու գալէրէայում, № 114:

4—10 (2. և Ե.)

Պ Ա Հ Ե Ս Տ

Գ. ԱՂԵԼԻՍԱՆՕՎԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԻ

Երևանեան հրապարակի և Միջին-Փողոցի անկիւնում, գեներալ Տէր-Ասատուրի նախկին տանը:

ՊԱՏՐԱՍ ԿՈՇԻԿՆԵՐ շաղամարդկանց և կանանց համար, ամենանոր ձեւերի, ջուխտ-ջուխտ ծախվում են գործարանական գներով:

ԿԱՇՈՒՆԵԼԵՆ ԱՊՐԱՆԲ. իւֆա սպիտակ և սև, ամեն տեսակի կոնինա, օւլոյի, սափիան, չադէն, իւֆաի վիտափկա, պոլուփա, պոլոյի, սէյէլի և սիրովաանի տափած կաշիները:

ԲԵԶԱՑԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ. ամեն տեսակի քեշաներ և լիզգու ետիկներ:

Գլխաւոր ԳՐԱՍԵՆՆԱԿԸ զանվում է Կաշու գործարանին կից, Թիֆլիսում, երևանեան շուսէի վրա, սեփական տանը:

4—10 (Շ.)

ՊՐՈՎԻԶՈՐ Ա. ՇՏԷԻԼԵՐԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

ԱՏԱՄՆԵՐԻ ՑԱԻԻ ԵՒ ՓԶԱՆԱԼՈՒ ԴԵՄ

ՊՐՈՎԻԶՈՐ ԱՏԱՄՆԱԴԵՂ ԿԱԹՈՒՆԵՐ 50 ԿՈՊ.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԿՈԿԱՑՆԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԴԵՂ ԷԼԻԿՍԻՐ 80 ԿՈՊ.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԱՏԱՄՆԱԴԵՂ ՓՈՇԻ 30 ԿՈՊ.

ԳԼԽԱՆՈՐ ՊԱՀԵՍ.

ԹԻՖԼԻՍԻՍՄ Գեղադրական ապրանքների Կովկասեան ընկերութեան մէջ և պ. Կ. Շահ-պարանեանի, Մակկերի, Սէյէլի-Կոփու և Ագմուրիի գեղատեսիլութեամբ:

ЗУБНЫЯ КАПЛИ: КОР. 50 К.
ЗУБНОЙ ПОРОШОК: КОР. 30 К.
ЗУБНОЙ ЭЛИКСИРЪ: ФЛ. 80 К.
A. W. T. K. E. R. S.

5—52 (2.)

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱՆՈՐ ՀԻԱՆԳԱՆՈՑ

Բ. ՆԱԽԱՍԱՐԵԱՆԻ

(Կուկիա, Վորոնցովի արձանի հանդէպ)

Հիւանդներին ընդունում են ամէն օր

ԱՌԱՌՈՏՆԵՐԸ

ԲՈՒԴՈՎՍԿԻ—10—11 ժ. ներքին, երեխայից և կանանց ց.

ԿԻՆԻՔԻՆԻ ԻՍԱՀԱԿԱՆՆՑ—11/12—12 ժ. կանանց և երեխայից ց.

ԲԵՆԿԻԼՍԿԻ—11—12 ժ. ակնաբի, կոկորդի, քթի ց. և սիֆիլիսի (վիրաբույժ և ատամնագիր)

ԱՐՏԵՄԻԵՎ—12—1 ժ. երեքշաբթի, ուրախ և կիւրակի, կանանց ց.

ԿԱՐԱՊԵՏՆԱՆՑ—12—1 ժ. ներքին և երեխայից ց. բացի կիւրակի:

ԵՐԵԿՈՆԵՐԸ

ԳԱՐՈՍՍԿԻ—5/2—7 ժ. կաշուի ցաւերի և սիֆիլիսի.

ՓՈՒԴԻՆՆԱՆ—5/2—6/2 ժ. ներքին, երեխայից և ջլալին ց. (էլիկաթեղապիս):

ԲԵՆԿԻԼՍԿԻ—7—8 ժամ.

Հիւանդանոցում են մանկաբարձուհիք՝ ԵՐԻՆԵԿԵԱՆ և ԱՐՏԱԳԵԱՆ:

Վճար—50 Կ. Համախորհրդի (Կոնսերվումի) համար փոխադարձ համաձայնութեամբ:

Հիւանդանոցի փող-վերառուս: ԲՈՒԴՈՎՍԿԻ